

**ህጹጽ ሃገራዊ መጻዋዕታን መድረኻዊ ርእይቶን
ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ**

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ንህዝቢ ማእከሉ ዝገበረ፣ ነጻ ስርርዕ ተሳትፎ ሐፋሽ ክህሉ ዘተባብዕ ህዝባዊ ውደባዮ። ከምቲ ስሙ ዚሕብር ከኣ ንህዝቢ ኣላዲሉን ወዲቡን፣ ንህግደፍ ብህዝባዊ ዓመጽ ኣቢሉ ክስዕር ዘኸእሎ መደብ ዕዮ ዘለዎ ህዝባዊ ምንቅስቃስ ኢዩ።

መብዛሕትኦም ኣባላት ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ከም ኩሉ ኤርትራዊ፣ ኣብ ፖለቲካውን ብረታውን መስርሕ ተጋድሎ ህዝቢ ኤርትራ ዝተሳተፉን፣ ኣብቲ ምእንቲ ደሞክራሲያዊን ሰብኣዊን መሰል ኤርትራውያን ንምርግጽ ክሳብ ሕጂ ዝቐጸለ ሐርነታዊ ቃልሲ ከኣ እጃሞም እንዳኣበርከቱ ክመጹ ዝጸንሑ ኢዮም።

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ፣ ነቲ ኣቶ ኢሳያስ ሒዝዎ ብታህዋኽ ዝጓየዮ ዘሎ ሐደገኛ መስርሕ ብምግንዛብ፣ ምስ መራሕ መንግስቲ ኢትዮጵያ ዝገብር ዘሎ ስዉር ወተሃደራዊን ጸጥታዊን ውዕላትን፣ ንልዑላውነትና ዝትንክፍ ስምምዓትን፣ ኤርትራውያን ብኣግኡ ተረዲኦም ምስ ግዜ ኣንጻር ሐደገኛነቱ መዚኖም እንተዘይተጓይዮምሉ፣ ሳዕቤኑ ንህሉው መድረኽ ተሓጺሩ ዝተርፍ ጥራሕ ዘይኮነስ ኣንዊሑ ዝኸይድ፣ ንደቅናን ደቂ ደቅና ድማ ዝያዳ ዋጋ ዘኸፍል ክይከውን ዓቢ ስግኣቱ በዚ ታሪኻዊ መግለጺ እዚ ይገልጽ።

ብሰንኪ ውልቀ መላኺን ገባቲን ዝኾነ ስርዓት ኢሳያስ ኣፍወርቂ፣ ሃገርና ኤርትራ ናብ ኣዝዩ ሐደገኛ ዝኾነ መኣዝን ጥፍኣት ሒዙዎ ይጉዳዝ ከምዘሎ፣ ብዘይካ ገለ ውሑዳት የዋሃን፣ መላእ ህዝቢ ኤርትራ ግርም ጌሩ ተገንዚብዎ ኣሎ። ስለዝኾነ ከኣ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝርከቡ ተባዓት ኤርትራውያን፣ ነቲ ኣፈራሪህካ ግዛእ ዝብል፣ ናይ ራዕዲን ሽበራን ሐጺራት ጢሒሶም ዓው ኢሎም ንድሌትን ሃንቀውታን ህዝብና ዘንጸባርቕ ኣውያትን መጻዋዕታን ከቃልሑ ምጅማርም ንዕኡ ዘረጋግጽ ኣብነት ኢዩ።

ብዘይ ቃል ዓለም ሐቂ ክንዛረብ እንተኹንና፣ ስርዓት ኢሳያስ ን27 ዓመታት ንህዝቢ ኤርትራ ከም ድላዩ ክውምጡቑን ክረግጽን ከሎ ሐያልን በሊሕን ስለዝኾነ ዘይኮነስ፣ ብሐደ ወገን ህዝብና ደረት ኣልቦ ዝኾነ እምንቶ ኣብ ልዕሊኡ ስለዘሕደረ፣ ብካልእ ሸነኽ ከኣ እቶም ንፍትሕን ደሞክራሲያዊ መሰልን ንምርግጽ ክቃለሱ ዝጸንሑን ዘለዉን ተቐወምቱ፣ ኣወዳድባኦም ኮነ ኣመለኻኻታኦም ብቲ ንዕኡ ክገጥሞ ዝግብኦ ደረጃን ኣገባብን ዝመዓራረ፣ ንኹሉ ሐቕፋ ብማዕረ ዘሳትፍ መስርሕ ዘይምኽታሎም ኢዩ።

ብርግጽ አኼባታትን ጉባኤታትን ዘይተኻየደ አይኮነን። ይኹንምብር ገሊኡ ኣብ ምዝዛም ጉባኤታቱ ዝፍንጣሕ፣ገሊኡ ከአ ጉባኤታቱ ዛዚሙ ኣብ ጉዕዞታቱ ተፈሐፊሑ ዝዳኸም ብምዃኑ ህዝብና ልቡ ረጊኡሉ ክዓሰሎ አይከአለን። ምስዚ ኩሉ ግን ነቶም ኩሎም አንጊሆም ኣብ መስርሕ ቃልሲ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ ዝተሳተፉን ዝተሰለፉን፣ ትሕዝቶኦም ዘበርከቱ፣ ክቡር ዕድሜኦምን ሂወቶምን ዘሕለፉ፣ ገሊኦም ብጭውያ ኣብ ማእሰርቲ ዝበለዩ፣ ገሊኦም ከአ ብመስዋእቲ ዝተፈልዩና ጀጋኑ ሐርበኛታት ደቂ ሃገር ብምዝካር፣ አኹብሮትና ወትሩ ኣብ ቦትኡ ከምዝኾነ ነዘኻኸር።

ኤርትራውያን ሎሚ በጺሕናዮ ዘለና እዋን፣ ንዝነበረ ሕሉፍ አልዒልካ ክሲን ሕሜታን ከተካይድ ፣ ሕድሕድካ ከአ ኣብ ምብልላዕ ክትአቱ ዘፍቅድ ሃለዋትን ዕድልን ከቶ አይኮነን ። የግዳስ ዘለናዮ ሃሞሁው ናይ ምህላውን ዘይምህላውን ሕቶ ዘለዕል ኮይኑ፣ ንሰብአዊ ክብርና ከም ህዝቢ፣ ንልዑላውነትና ከአ ከም ሃገር ንምውሐስ፣ ካብቲ ዝደቐኸ ክሳብ እቲ ዝፈረየ፣ ካብቲ ዝወሐደ ክሳብቲ ዝበዝሖ ነገራዊ ትሕዝቶና ኮነ ትሕዝቶ ሰብና፣ ዘለና ኩሉ ጸንቂቕና፣ ናብ አዝዩ ሓያል ሐርነታዊ መኸተ ክንኣቱ ዘገድድ ክውንነት ኢና ኣቲና ዘለና።

ነዚ አዝዩ ተሃሞሲን ሓደገኛ ዝኾነ መድረኽ ብኹሉ አማሊኡ ዘግጥም ብልሃት ከአ፣ ናይ ኩሎም ሃገሮም ከድሕኑ ዝተግጥቁ ደቂ ሃገር፣ ሃገራዊ ሐቆፍ ዝኾነ ጽኑዕን ቅኑዕን ውደባን ስርርዕን ግድንን ግዴታን የድልዩና አሎ። ሎሚ ብዛዕባ ስርዓት ኢሳያስ ደረቱ ዝሐለፎ ግህሰትን ግዕዝይናን ግፍዒን ክንዛረብ አይኮንናን። ንሱስ ዓለም ብዓለሙ ፈሊጥዎ ዘስገድገዶ ኢዩ።ብአንጻሩ ግን እቲ ካባና ዝድለ፣ ብዛዕባ ፍቱንን ዘየዳግምን ቅኑዕ ናይ ለውጢ ሓይልታት አሰላልፋን መድረኻዊ አገጣጥማን መስመር ዘጨብጥ፣ ኩሉ ናተይ ኢዩ ዝብሎ መቃለሲ ባይቶ ዝፍጠረሉ ስትራቴጂካዊ ሐባራዊ ውሳኔ ንምብጻሕ፣ ተላዚብካ ናብ ቅልጡፍ ተግባራዊ ህጹጽ ግጥሚያ ምእታውን ምስግጋርን፣ ንጽባሕ ዘይብሃሎ እዋኑ ሕጂን ሎሚን ኢዩ።

ነዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቐሰ ርእይቶ ብምምርኳስ ከአ እንሆ ህጹጽ ሃገራዊ መጻዎዕታናን መድረኻዊ ታሪኻዊ ርእይቶናን ነቕርብ።

ምግባር ህጹጽ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን

ንኹሉ ዘሳተፈ ዘተን ልዝብን ምክያድ፣ ክህሉ ዝኸእል ዓንቃፊ ጸገማት ምፍታሕን፣ ናብ ሓደ ሐባራዊ ውሳኔ ንምብጻሕን፣ ዓንዲ ማእከል ሰረት ናይ ደሞክራሲያዊ መስርሕ ኢዩ። እዚ ከአ ኩሎም ደቂ ሃገር ንዘቀራርቦም ኮነ ዝፈላልዮም ርእይቶ ብግልጺ ኣብ መአዲ ዘተ አውሪዶም፣ ብሃናጺ አገባብን ሃገራዊ ሐላፍነትን ተደሪኹም ዘካይድዎ፣ ናብ ሓደ ጥርኑፍ መአዲ ቃልሲ ዘምርሕ ኩለንትናዊ አርእስቲ ዝሐዘ ኢዩ። ስለዚ ዕዉት ነቓዕ ከአ ዘይሓድግ መታን ክኸውን፣ ዘተን ልዝብን በዞም ዝስዕቡ ኤርትራዊ አካላት ሕብረተሰብ ተማሊኡ ክካየድ ንርኢ።

- ኩለን ውድባት፣ ሰልፊታት፣ ፖለቲካዊ ምንቅስቃሳት፣ ናይ ሲቪካውያን ማሕበራት ትካላትን፣ ናይ ሜድያ ትካላትን፣ ዘጠቓለለ ክኸውን።
- መሰረታዊ ዕላማ

1. ንዲክታቶርያዊ ስርዓት ህግደፍ ሰረታቱን ካብ ሱሩ ምሒኻ፣ ካብ ውልቀ ሰብ ዝጅምር ንመላእ ሕብረተሰብ ኤርትራ ከኣ ደሞክራሲያዊን ሰብአዊን መሰላት ዘውሕስ፣ ብልዑላውነት ናይ ሕገ ዝመሓዳደር ሹም ኣሕዋት ዝኾነ ደሞክራሲያዊ መንግስቲ ምህናጽ።
2. ንብዙሕነት መልክዕ ሕብረተሰብ ኤርትራ ዝተቐበለ፣ ንዝተፈላለዩ ሃይማኖታዊ እምነታትን፣ ባህልን ልምዲን ቋንቋን ሕብረተሰብ ኤርትራ ዘኸብርን ዝቀበልል ባይታን ዘተአማምን ሃዋሁውን ምፍጣር።
3. ንድሕሪ ውድቀት ስርዓት ኢሳያስ ዘገልግል፣ ናብ ምሉእ ቅዋማዊ ግዝአተ ሕገ ዘሰጋግር፣ ኩሉ የማናይ ኢዱ ዘንበረሉ ዝቐበሎ ንጹር መርሆን ሃገራዊ ስትራቴጂን ምሕንጻጽ።
4. ንልዑላውነት ኤርትራን ሐድነት ግዝአተ መሬታን ንምውሕስ፣ ንዝፍጠር ተጻብኦ ንምጽራር፣ ኢድላይነት ምስዝርከብ ከኣ ንምምካቱ፣ ንመላእ ህዝቢ ኤርትራ ዘለዓዕልን ሃገራዊ ንጹቅን ሞራሉን ዝስሕልን መደባት ምድላው።
5. ኣብ መደምደምታ ከኣ ስልጣን ምሉእ ብምሉእ ናብ ኢድ ዋንኡ ዝኾነ ህዝቢ ተረኪቡ፣ ናብ ስልጣን ናይ ምድያብን፣ ካብ ስልጣን ናይ ምውራድን ምሉእ መሰሉ ጨቢጡ፣ ኣብ ብዝሐ ስልፋዊ ስርዓተ ውድድር ዝተመሰረተ መስርሕ ተኸቲሉ ፣ ንሃገራዊ ቅዋም ተሞርኩሱ ዝመርሖ ስልጣን መንግስቲ ክወገን ንምግባር ይኸውን።

ኤርትራዊ ምንቅስቃስ ንፍትሒ ነዚ መድረኻዊ ታሪኻዊ መጻዕታ ከቕርብ እንከሎ፣ እቲ ቀንዲ መልእኽቱ ኣብዚ ሰፊሩ ዘሎ ዝርዝር መንቀሊ ድኣእምበር፣ ኩሎም ዝምልከቶም ደቂ ሃገር ከጉድልሉ ኮነ ከስፍሕዎ ክፋት ምዃኑ ንእምን ። በዚ ኣጋጣሚ ክንብሎ እንደሊ ካብ ዝተፈላለዩ ኣካላት ዘዝቐረበ መጻዕታን እማመን፣ ዊሊጥካዮ ህጣምካ ምጥፋእ ዘይኮነስ፣ መኣረምታ ይኹን መተባብዒ ክኸውን ይኸእል ኢዩ ዝተባህለ፣ ነጻ ርእይቶታት ካብ ደቂ ሃገር ክወሃቦ ግድንን ግዴታን ኢዩ። ከመይ እቲ ከቢድን ኣዝዩ ዝተሓላለኸን ሃገራዊ ጸር ግድፍ ተፈላሊና ኩሉናኳ እንተኸኢልናዮ ንጋዶ ኢዩ። ስለዚ ርእይቶ ሕድሕድ ብምድምማጽ ግቡእ ሃናጺ መልሲ ናይ ምውህሃብ ልምዲ ከነጥሪ ይግባእ።

ኣብ ጉዕዞ ክካየድ ዝግብኦ ንጥፈታት

ሰፊሕ ሃገራዊ መስርሕ ዘተ ክሳብ ዝጅመር፣ ነቲ ፖለቲካዊ ውድባትን ሰልፊታትን ምንቅስቃሳትን ብናይ ዜና ማዕከናቶም ጸረ መላኺ ስርዓት ዘቃልሕዎ ፣ ከምኡውን ግዱሳት ደቂ ሃገር ብውልቃዊ ሓልዮት ደረጃ ዝካየድ ናይ ፊድዮን ተለቪጅንን፣ ዩትዩብን ፈይስ ቡክን ሃናጽን እሩምን ዝኾነ ምልዕዓላት፣ ክሳብ ጥርኑፍን ስሩዕን ህዝባዊ መልክዕ ዝሕዝ ንጥፈታቱ ዝያዳ ከበራትዑ ኣዚና ነተባብዶ። ወነንቲ ናይ ዜና ማዕከናት ኣብ ሓድነት(ምጥርናፍ) ህዝቢ ዓቢ ተራ ስለ ዘለዎም ሓድነት ንምዕቃብ ኣብ መንገእም ናይ ሕድሕድ ርኽክብ ክገብሩ ነማሕጹን ። ነቶም ሃገር ኣብ ሓደጋ ከይትወድቕ ሰጊኦም፣ ብደረጃ ውልቆም ለይትን መዓልትን ኣብዚ ሸነኽ እዚ ዝነጥፉ ደቂ ሃገር ከኣ ኣዚና ነመስግኖም።

በዚ ኣጋጣሚ ነቶም ነብሶም ኣብ ስነ ጥበብን ኪነት ሙዚቃን ሰሪጾም ዝዋስኡ፣ ዓበይትን ናእሹቱ ሰብ ተስፋ ዝኾኑ መንእሰያትናን እንዳኣድነቕና፣ ኣብ ዝገብርዎ ናይ መዝሙርን ሙዚቃን ኪነትን ምውህሃድ፣ ንኤርትራዊ ዜጋ ሃገራዊ ወኒኑን ህዝባዊ ንጹቅን ዘለዓዕል መደባት ሰሪጾም ዝያዳ ከደንፍዕዎ ነተባብዶም።

➤ መልእክትን ምሕጽንታን ንክቡር ተቃላሳይ ህዝብና

እቲ ካብ ግዜ ብረታዊ ቃልሲ ጀሚሩ ተቃላሳይ ወድናን ጅግና መራሒናን ኢልካ፣ ዘይተአደነ ክቱር ኣኸብሮትን እምነትን ዘንበረልካሉ ኢሳያስ ኣፍወርቂ፣ሎሚ ካብቲ ዘበገሰካዮ ቅዱስ ኤርትራዊ ሃገራዊ ዕላማ ከዲዑ፣ ካብኻ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ብልቡ ኣርሒቑ ብምሸፋት ፣ ንሃገራዊ ልዑላውነትካን ግዝእት ሓድነት መሬትካን፣ ንስኻ ኣብ ዘይትፈልጦ ኣብ ስዉር ዋጋ ዕዳጋ ኣውራዳ፣ ኣብ ቃልዕ ሰጣሕ ጎልጎል ደርብዩካ፣ነቲ ነዊሕ መዋእል ዝወሰደ ስዉር ምስጢራዊ ጠላም ክድግቱ መደምደምታ ምዕራፍ ክገብረሉ፣ ኣዲስ ኣበባን ጎንደርን ብምምልላስ፣ ምስቶም መዋድይቲ ውዲቱ ከጸንብሎ ይጓዩ ከምዘሎ በሪሁልካ ክኸውን እምነትና ኢዩ።

ተንኮለኛ ኢሳያስ ኣፍወርቂ ንህዝቢ ኤርትራን ደቁን መታን ከደናግር “ዶብና ከይተሓንጸጸ ምስ ኢትዮጵያ ዘተን ዘረባን ፍጹም የለን” ብምባል ንዕሰራ ዓመታት ከጨፍሮ ከምዘይጸንሑ፣ ነቲ ካብ ነዊሕ እዋን ብሐልዮት ኢሚራትን ስዑድያን ክኸይድ ዝጸንሑ ስዉር መስርሕ ዘተ፣ ኣብይ ኣሕመድ ንውዕል ኣልጀሪስ ብዘይ ቅድመ ኩነት ኣብ ግብሪ ከምዝተርጉሞ ክእውጅ፣ ኢሳያስ ከኣ ከም ሃንደበት ዝቐረበሉ መጻዕዕታ መሲሉ ክቐበሎ ዝብል፣ ተመስሪሑ ዝቐረበ ፖለቲካዊ ተዋስኦ ንኣዳም ገረሞ ኢዩ። ኣብቲ ፈለማ እዋን ሰላም ወራዳልና ብምባል፣ ሓቂ መሲሉካ ተስፋ ጌርካሉ ዕልልታ ሓዊስካ፣ ከምዝተቐበልካዮ ንጹር ሓቂ ኢዩ። ይኹንምበር ኢሳያስ ዝሓብኦ ምስጢሩ ናብ ቃልዕ እንዳተጋህደ፣ መደቡን ዕላምኡን ዕርቃኑ ወጺኡ፣ ካብታ ንሰላሳ ዓመት ተዋጊእካ ዝሰዓርካያ ኢትዮጵያ ዓስበ ጸማኡ ክቐበል፣ “ ስልጣነይ ኣረኪበ ኣለኹ ... ካብ ሕጂ ንድሐር ዶክተር ኣብይ ኣሕመድ ኢዩ መራሒና . . . ሓደ ሃገርን ሓደ ህዝብን እምበር ክልተ ህዝብን ክልተ ሃገርን ኣይኮንናን ክብል፣ ድሕሪ ምንዛዙ ናይ ድራር እንግዶት ከም ዝተገብረሉ፣ ብዓይንኻ ተዓዚብካዮ ብእዝንኻ ከኣ ሰሚዕካዮ ኣለኻ። ክቡር ህዝብና ደጊም ኢሳያስ ሕሳቡ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ወዲኡ ኢዩ። ኢትዮጵያዊ ሽታ እምበር፣ ኤርትራዊ ጨና ከኣ ፈጸሙ ከምዘይብሉ፣ ዘይቀበጸ ኤርትራዊ እንተሎ ዝቐብጹሉ ሰዓትን መድረኽን መጨረሻኡ ሕጂ ኢዩ። ስለዚ ካብቲ ኢሳያስ ኣጸዊዱልካ ዘሎ ሓደጋታት መታን ክትከላኸል ነታ ብኸንደይ ኣሸሐት ከፊልካ ዝግቀብካያ ኤርትራ ከኣ ንምውሓስ፣ ንህዝብና ኣብዚ መድረኽ ሃገራዊ መኸትኡ ከገልግሎ ይኸእል ኢዩ ዝበልናዮ ነዚ ዝሰዕብ ርእይቶ ነቐርብ።

1. ክሳብ ናይ ኩሉ ጥርኑፍ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ዝጅመር፣ ኣብ ዘዘለኻዮ ከተማን ሃገራትን ህጹጽ ጎስጓስ ብምክያድ ኣኼባታትካ ክትሰርዕን፣ ዝመርሑኻን ዘወሃህዱኻን ብቐዓት ሽማግሌታት መሪጽካ ምንቅስቓሳትካ ብዘይ ውዓል ሕደር ምጅማርን መደባትካ ምስራዕን።
2. ካብ ነብሲ ወከፍ ከተማታት ዝተመርጹ ሽማግሌታት፣ ናይ ሓባር ኣኼባታትን ዘተን ብምክያድ፣ ዝሰፍሑ ህዝባዊ ስሩዕን ውዳብን ጉዕዞ ንምትሓዙ ክነጥፉ። ብኡ ኣቢሎም ንህዝቢ ዝመርሑን ዘማእክልን ዘባዊ መሪሕነት ህዝቢ ክመርጹ።
3. እቲ ምጥርናፍ ነጻነቱ ዝሓለወ ህዝባዊ ውዳብ ዝሓዘ ኮይኑ፣ንዝተወደቡን ዘይተወደቡን ዘጠቓለለ ይኸውን። ይኹን እምበር፣ ነብሲ ወከፍ ሰብ፣ ነብሱ ንውልቁ ወኪሉ እምበር፣ንኻልእ ከምዘይውክል ክፍለጥ ይግባእ። ብሕጽር ዝበለ እቲ ውደባ ካብ ህዝቢ ንህዝቢ ዝብል ህዝባዊ ምልዕዓል ዘካይድ ውደባ ኢዩ።
4. እዚ ህዝባዊ ውደባዚ ብብሃገራቱ እንዳሓየለ ምስከደ፣ዓለም ለኻዊ ሲቪካዊ ህዝባዊ ባይቶ ክቐውምን፣ ነቲ ሰዒቡ ዝመጽእ መድረኻትውን እንተኾነ ዋሕስ ረብሐን ጠቐሚን ህዝቢ ዝከላኸል ትካል ኮይኑ ክቐጽል ይኸእል ኢዩ።
5. እዚ ነጻ ህዝባዊ ውደባዚ ነቶም ሃገራውያን ፖለቲካዊ ሓይልታት ናይታ ሃገር፣ ናብ ሓደ ሃገራዊ ርእይቶን ሓባራዊ መስርሕን ንምምጻእም፣ ተጽዕኖ ክፈጥርን ከተባብዕን ብቐዓት ዝወነነ ክኸውን ይኸእል ኢዩ። በዚ ኣቢሉ ከኣ ፖለቲካዊ ቅሳነት ዘለዎ ሃገር ኣብ ምርግጽ ታሪኻዊ እጃም ክጻወት ይኸእል ኢዩ።

6. እዚ ህዝባዊ ምጥርናፋት እዚ ሐዩሉን ደንፊውን እንተኸይዱ፣ኣብ መንግስታት ተጽዕኖ ክፈጥርን ርእይቶኡ ክስማዓን ይኸእል ኢዩ። ነቲ ዝመጽእ መድረኽ'ውን ምቹእ ዝኾነ ዲፕሎማሲያዊ ባይታ ዝምድና ንኤርትራ ክጣጥሕ ይኸእል ኢዩ። ነቲ ዝግበር ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን መስርሕ ኣብ ዝግበር ጸዕርታት ከአ ኣዝዩ ዓቢይ ኣበርክቶ ክገብር ይኸእል ኢዩ።
7. ዓወትን ኣሳልጦን ክሐፍስ፣ ዘተኣማምን ሰረት ዘለዎ ህዝባዊ ስርርዕን ምልዕዓልን መታን ክኸውን፣ ንኹሉ መልክዓትን እምነታትን ዘለዎም ኣካላት ሕብረተሰብ ኤርትራ ሐቕፋፋ ዘጠቓለለ ክኸውን ተመራጺ ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ግድንን ግዴታን ኢዩ። ከመይ ንሱ ኢዩ ድሕሪ ውድቀት ፋሺስታዊ መላኺ ስርዓት፣ ንመጻኢ ጉዕዞ ህዝብና ዝቕይስ፣ ቀንዲ ናይ ቅሳነትና መነሃሪን መንጠሪን ባይታና ብምዃን፣ ናብ ቅልጡፍ ምዕባሌ ንሃገርና ዘሰጋግር ወሳኒ መሳልል።

ስለዚ ክቡር ህዝብና ሐይልኻን ኣቓልቦኻን ኣብ ፖለቲካውያን ውድባት ጥራሕ ምድርባይ ዘይኮነስ፣ ንስኻውን ከም ህዝቢ ወሳኒ ተራን እጃምን ከም ዘለካ ኣስተውዒልካ ሃዩ ካብ ሕጂ ተለዓል ሃገርካን መጻኢ ትውልድኻን ኣድሕን።

➤ ምሕጽንታን መጻዋዕታን ንምሁራት ኤርትራውያን

ምሁር ኣካል ወትሩ ንሕብረተሰብ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ምዕብልና ንኸሰጋገር ንመንእሰይ ወለዶ ሃገር ሃኒጹ ዘስተምህር ኢዩ። ምሁር ኣካል እቲ ዝለዓለ ናይ ዝተፈላለየ ኣካዳሚካዊ ናይ ሳይንስን ተክኖሎጂን ስነ-እምሮን ፍልስፍናን ሕግን ... ወዘተ ዝለዓለ ኣፍልጦ ዝወነነ ኮይኑ ኣብ ምቕያር ሕብረተሰብ ዝለዓለን ወሳኒን ተራ ዘለዎ ኣካላት ኢዩ። ምሁር ኤርትራዊ ድሕሪ ነጻነት ምርግጋጽ ሃገሩን ህዝቡን ክገልግል ዓቢ ድሌትን ሃንቀውታን እኳ እንተነበሮ፣ ውዲተኛ ስርዓት ኢሳያስ ኣፍወርቂ ግን ኮነ ኢሉ ንህዝቢ ኤርትራ ኣደንቀኡ መታን ክገዝአ፣ ነታ ዝነበረት ሐንቲ ዩኒቨርሲቲ ኣስመራ ዓጽዮ፣ ንኹሎም ብኸቱር ባህጊ ተተሰፍዮም ዓዲ ብምእታው ሂወቶም ክይበቕቑ መንእሰይ ወለዶ ንምህናጽ ዝተግጥፉ ምሁራት ደቂ ሃገር ብዝተፈላለዩ ምስምስ ፈጢሩ በቲኵዎም ኢዩ። ኤርትራ ከአ ሎሚ ዘይኮነ ሸው ኢያ ዓዊራ። ስለዚ ሕጂ'ውን እንተኾነ ንምሁራት ኤርትራውያን እዚ ዝሰዕብ መጻዋዕታና ነቕርብ።

1. ኩሎም ኣብ መላእ ዓለም ተበታቲኖም ዝርከቡ ምሁራት ኤርትራውያን ሕድሕዶም ክጫነውን ርኽክብ ክገብሩን፣ ንሃገሮም ኤርትራ ካብዚ ኣንጻላልዮዎ ዘሎ ዘፍርህ ሐደጋ ንምውጻእ ኮንፈረንሳት ሰሪዖም ዓውደ ዘተን መጽናዕትን ክገብሩ ታሪኻዊ መጻዋዕታና ነቕርብ።
2. ኣብቲ ዘካይድዎ ኮንፈረንሳት ከአ ቡብዓውደ ሞያኦም ፍልጠቶምን ዘቕረብዎ ዓውደ መጽናዕቲ ምርኩስ ብምግባር ንዕኦም ዝጥርንፍ ሞያዊ ማሕበር ክፈጥሩ ነምህጽን። ከመይ ነብሱ ዝወደበን ዝሰርዑን ምሁር ሞያዊ ሐይሊ ምስ ዝህልወና፣ ኣብቲ ድሕሪ ውድቀት መላኺ ስርዓት እንገብር መሰጋገሪ መድረኽ ወሳኒ ዝኾነ ናይ ዳግመ ህንጻ ሃገር ምዕቡልን ቅልጡፍን ተራ ክጻወት ትጽቢት ስለዝግበረሉ።
3. ዝተወደበን ነብሱ ዝሰርዑን ምሁር ሐይሊ ኣብ ሸነኽ ዓውደ ፍልጠት ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ንህልዊ መድረኽን ፣ ድሕሪ ለውጢ ዝኸውን ፖሊሲታት ኣብ ምሕንጻን ምድላውን እውን እንተኾነ ዓቢ እጃምን ተራን ስለዘለዎ፣ ሃገሩን ህዝቡን ከም ዝጽብዮም ክስተውዕል ይግባእ።
4. ምሁራት ኤርትራውያን ነቲ ተስፋ ዝግበረሉ ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ዘገልግል ዓውደ መጽናዕቲ ብሐባር ኮነ ብውልቀ ኣዳልዮም ክቕርቡ ህዝቦም ትጽቢት ከምዘለዎ ነዘኻኸሮም።

➤ መጻዋዕታን ምሕጽንታን ንሃብታማት ነጋዶ ኤርትራ

ብሰንኪ ገባቲን ብሐቲን ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ሃብትኹምን ርእሰማልኩምን ኣፍልጦኹምን ኣብ ሃገርኩም ኤርትራ ከይተፍሰሱ፣ ነታ ብኸንዲይ ደም ጂጋኑ ኣሕዋትኩም ዝተረኽበት ሃገር ከይተማዕቡሉን

ከይተልምውን ዝተሐረምኩም፣ መታን ኩባንያታት ህግደፍ ከይትወዳደርወን ንሃገር በይነን ብሒተን ከራስዩ ፈቐዶ ሃገራት ከምዝተባረርኩም ዓለም ብዓለማ እትፈልጦ ኢዩ። እንተኾነ ግን ህዝቢ ኤርትራ ብብዝኸዶ ተብቲኑ ኣይተርፍን ኢዩ። ኩሉ ኤርትራዊ ኣብ ዘለዎ ሃልዩ ብብታ ዝኸእላ ነብሱ ወዲቡን ሰራውን እንተ ተንቀሳቂኹ ወጋሕታ ኤርትራ ብርግጽ ክቀላጠፍ ይከኣል ኢዩ። ሃገርኩም ኤርትራ ሎሚ ኢሳያስ ኣፍወርቂ ዝብሃል ግለሰብ፣ ንሰኹምን ህዝብኹምን ኣብ ዘይትፈልጥዎ ስዉር ዕዳጋ ኣእትይዎ ከም ዘሎ ትስሕትዎ ኣይንብልን። ስለዚ ንዓኹም ዝኸውን ሃገራዊን ታሪኻዊን መጻዕታና ከኣ እንሆ ነቕርበልኩም።

1. ሕድሕድኩም እትፋለጡ ዜጋታት ናይዛ ሃገር እዚኣ ዘበልኩም፣ ብምርኻብ ናይ ኤርትራውያን ሰብ ሃብቲን ነጋዶን ማሕበር ከተቐሙ ነተሓሳሱብ።
2. ካብዚ ሃገርና ኤርትራ ኣንጻላልዩዎ ዘሎ ሐዲጋ ንምውጻእ፣ ክትገብርዎ እትኸእሉ ደገፍን ሐገዝን መጽናዕቲ ከተካይዱን፣ ንለውጢ ከቀላጥፍ ይኸእል ኢዩ እትብልዎ ፕሮጀክትን ፕላንን ክትስእሉ ነተባብዕ። ናትኩም እጃም ኣብታ ድሕሪ ውድቀት ኢሳያስ እትህነጽ ሃገር ንምዕብልናኣ ዘቀላጥፍ ተራን እጃምን ዓቢ ብምጃኑ ብምግንዛብ ብሐሳብ ኮነ ብማተሪያል ተሳታፍነትኩም ምርኣይ ኣገዳሲ ምጃኑን፣ ከምኡውን ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ንኸካየድ ተጽዕኖን ድፍኢትን ንኸትገብሩ ነተባብዕ።

➤ ንናይ ኩሎም እምነታት መራሕቲ ክርስትናን ምስልምናን ምሕጽንታ

ንሕና ከም ህዝቢ ንክርስትና ኮነ ምስልምና፣ ንክልቲኡ ቅዱስ ሃይማኖታት ካብቶም ቀዳሞት ዝተቐበልዎ ኣህዛብ ኢና። ካብ ኣቦታትናን ኣቦሐጎታናን ኣትሒዙ ከኣ እዚ ክልተ ቅዱስ ሃይማኖታትዚ ምልክት ምጽዋዎርን ሕውነትን ሐልዮትን ሰላምን እምበር ንሐንቲ መዓልቲ ጸገም ፈጠሩልና ኣይፈልጥን ኢዩ። ኣብ ውሱን መድረኽ ንእምነትና ምርኩስ ብምግባር ነቓዓት ብምፍጣር ናይ ምግጫውና ፈተና ተርእዮ ኣቐልቐልኻ እንተብልዎ፣ ለባማት ኣቦታና ግን ኣብ ቤተክርስቲያንን መስጊድን ብምኸድ ስጋ ብሐደ ሐሪዶም ብምብላዕ ክፍሰዎ ከለዉ ታሪኽ መስኪሩ ኢዩ። እዚ ክንብል ከለና ግን ገለ ፖለቲከኛታት ደቂ ሃገር መምስ ደኸሙ መሕብኢ ክጥቀሙሉ ኣየልዓልዎን ክንብል ኣይንኸእልን ህዝብና ግን ኩሉ ነዚ ምምቕቓልዚ ኣይተቐበሎን። እኳ ድኣ ንሐድነት ክረጋገጽ ኢዩ ዝያዳ ጽዒሩ። ሎሚ እቲ ኣብ ቃልሲ ኤርትራ ዘራጊቶ ኮይኑ ሰሊኹ ዝኣተወ፣ ጅምር ኩብል ኣሰላም ክርስትያን ብምባል ዝነቀወ፣ ኣብ ነቓዓት ፍልልያትና ክዓቢ ከም ዝኸእል ተመኪሩ ዝወፈረ ኢሳያስ ኣፍወርቂ ዝብሃል ግለሰብ፣ ንኹለን ናይ ህዝብና ቤተ እምነታት፣ ኣሰላም ኮነ ክርስትያን ብብሐደ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያተን ኣትዩ፣ ኣቐሽትን መሻይኽን ጳጳስን ፓስተራትን ወሰን ኢሉ ብምህዳን፣ ኣብ ፈቐዶ ኣብያተ ማእሰርቲ ብምድጓን፣ ብምቕታል ብምጭዋይ ኣራኪሰዎን ደፊርዎን ኢዩ። እዚ ዝገበረሉ ከኣ ብዕላማ ኢዩ። ከመይ ሃይማኖታዊ እምነትን ባህልን ልምዲን ዘይብሉ ሕብረተሰብ፣ ፈሪሃ እግዚአብሄር/ ረቢ ዘይብሉ ህዝቢ፣ ዝተበታተነ ዕቡይ ተጀሃሪ ሕድሕዱ ዝጠራጠር ናይ ዕዋላ ዓይነት ሕብረተሰብ ኢዩ ኮይኑ ኢዩ ዝፍጠር። ኢሳያስ ልክዕ ድሕሪ ነጻነት ንኣብያተ ክርስትያናትን መሳጊድን ብምጽራር፣ ሳዋዶ ዊዓዶ ሳሕልዶ ብዝብል መደብራት ከፊቱ ክገብዝ ዘዝጀመረ ካብ ገዝኡን ስድራ ቤቱን በስገዳድ እንዳወሰደ፣ ብናቱ ሐዲሽ ባህልን ልምዲን ፖለቲካዊ ሕጽቦን ዝተሃንጸ ወለዶ ኢዩ ሃኒጹ። እቲ ሎሚ ብጭካኔ ሕድሕድ ዝተመልኦ ፈሪሃ ኣምላኽ/ ረቢ ዘይብሉ፣ ሐዉን ሐፍቱን ዝሸይጥ፣ ኣብ ፈቐዶ ክቃተል ዝርኤ መንእሰይ ከኣ መንጽብረቕታ ናቱ ኢዩ። ብርግጽ ወለዶ ዘዕበኻዮን ዘውረስካዮን ዘርኣኻዮን ዝሰምዎን ኢዩ ዝገብር። ህሉው መንእሰይ ኤርትራ ኣብ ኣደራሪ ዘለዎ ፈታኒን ክፋእን ዘመን ድኣ ተፈጠሩ ምበር ናቱ በደል'ስ ኣይኮነን። ኣደራሪ ህዝቢ ኤርትራ እንኮ ኢሳያስ ኢዩ። ስለዚ ኣቦታት መራሕቲ ሃይማኖት እምነታት ኤርትራ እዚ ዝስዕብ መጻዕታ ነቕርበሎም።

1. መራሕቲ ሃይማኖታት ዝኾኑ ኣቦታትና ኣብ ኣብያተ ክርስትያን ድዩ መሳጊድ እምነታቶም ኣኸቢሮም፣ ንሕብረተሰብና ከምቲ ናይ ኣቦታትና ናብ መንገዲ ምጽዋርን ምክእኣልን ሐድነትን ዘምርሕ ጎስጋስን ኣስተምህሮን ክህቡ።

2. አብ መንጎ ክልቲኡ መራሕቲ ሃይማኖታት አብ ምክብባርን ሐልዮትን ዝተሰረተ ጥቡቕ ዝኾነ ዝምድናን ምትእስሳርን ክህሉ።
3. ነቲ እኩይ መላኺ ኢሳያስ አብ መንጎ ክልቲኡ ቅዱስ እምነታትና ጥርጥር ዝዘርእ ዝፈጠሮ ኩነታት ምስዝህሉ ከምዝምሐው ምግባር።
4. አብ ኩሉ ናይ እምነታትና ዓውደ ትካላት ንሓድነት ህዝቢ ኤርትራ ዘተባብዕ፣ ሓደ አብ ልዕሊ እቲ ካልእ ዝኾነ ወጽዓን በደልን ከይገብር አስተምህሮን ምልዕዓልን ክገብሩ።
5. ናይ ኩለን መራሕቲ ሃይማኖታትና ዝኾኑ አባታትና ሰፊሕ ሃገራዊ ዘተን ልዝብን ክካየድ ጻዕርታቶም ከካይዱ፣ አብቲ ዝግበር አኼባታት ከአ እንዳተረኽቡ፣ ኩላቶም ሓቢሮም ንያትን ሞራልን ህዝቦም ክስሕሉን ከተባብዑን፣ ብግልጺ ከአ ንእኮይ ተግባራት በታታኒ ስርዓት ከቃልዑን፣ ንሃገራዊ ልዑላውነትና አብ ሓደጋ ዘእቱ ምንቅስቓሳቱን መግለጺታቱ ብዕሊ ክኹኑኑን አብ ህዝቢ ከጋልጹዎን ነማሕጽን።

አብ መወዳእታ ክንብሎ እንደሊ፣ እዚ ኩሉ ብዝርዝር ንመላእ ሕብረተሰብና ቡብዝምልከቶ ወገን ዝገበርናዮ ፍሉይ ጸዋዒትን ምሕጽንታን ብግቡእ ተረዲኡ አብ ግብሪ ከውዕሎ እንተድአ ክኢሉ፣ ህዝቢ ኤርትራ ብስሙር ሓያል ሃገራዊ መኸትኡ አብ አምላኹ ወይ ረቡ ተሞርኪሱ፣ነቲ ጸልማቱ ዝቕንጥጥ ብርሃን ወጋሕታ አብ ዝሓጸረ ክርኢ ከም ዝኸእል ምንም ዘጠራጥር አይኮነን። ናይ ኢሳያስ ህልውና ንሱ ስለዝሓየለን ስለዝበርቲዔን አይኮነን፣ የግዳስ ንሕና ከም ህዝቢ ትሕዝቶና ሰአን ምውህሃድና፣ ዓቕሚታትና ሰአን ምጥርናፍና፣ ሕድሕድና ሰአን ምክብባርና ዘርእናዮ ሰንፍናን ድኸመትናን ጥራሕ ኢዩ። ሕጂውን ወጊድ ንሕድሕድ ምብልላዕ፣ ምንጽጻግ ምክሳስ።

ዘልኣለማዊ ዝኸሪ ንሃገር ዘውሓሱ ስዉአትና !!
 ብስሙር ኤርትራዊ ሃገራዊ መኸተ ክንዕወት ኢና!!
 መላኺ ስርዓት ክድምሰስ ፍትሒ ከአ ክነግስ ኢዩ!!

ኤርትራዊ ምንቅስቓስ ንፍትሒ
 13 ሕዳር 2018

Email : em4j2012@gmail.com